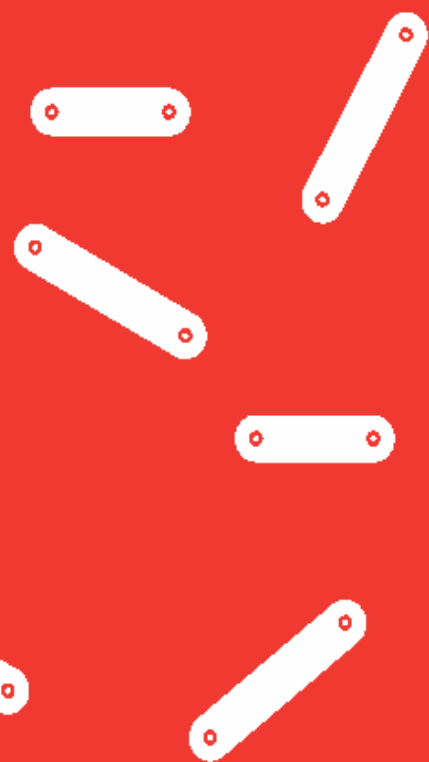

DEMO

CRATIC

CHAL

LENGE

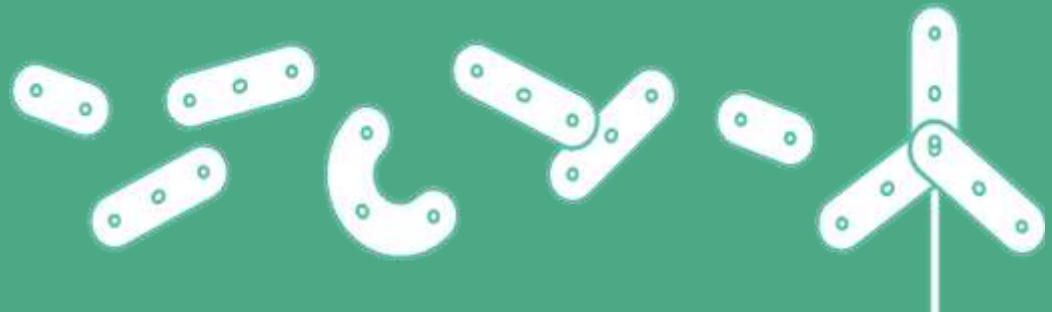

Raadsledencongres

Den Bosch

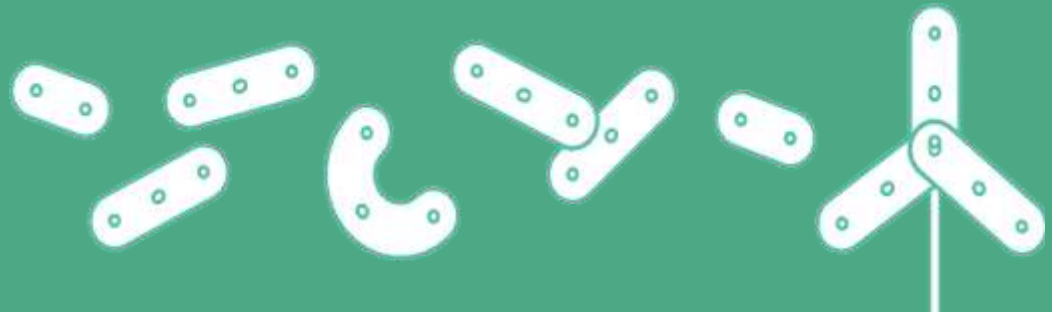
20 januari 2018

Jornt van Zuylen

Hoe democratisch is
jouw gemeente?

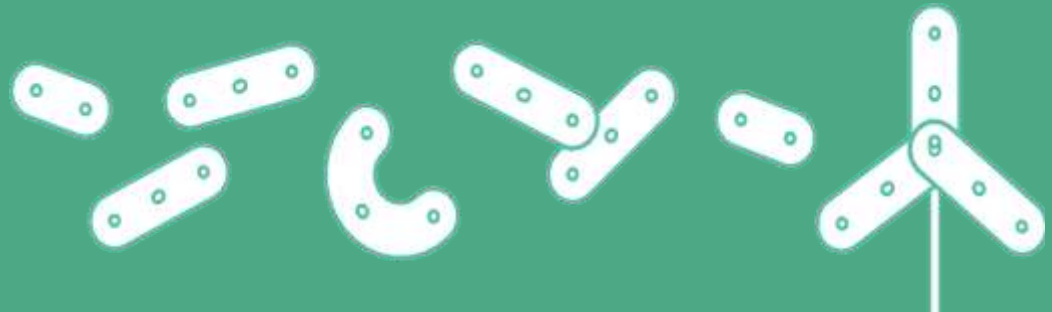

Facts & fake-news

- Demo-index +
- Opkomst +/-
- Vertrouwen +/-
- Wat wil de burger?
- Terugkijken & voorspellen

Waarom vernieuwing lokale democratie?

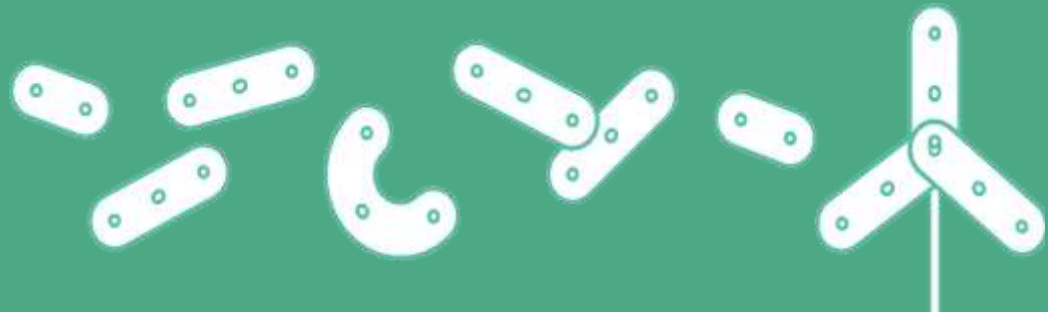

Waar sta jij?

- doel of middel?
- systeem of cultuur?
- uithollen of aanvullen?
- versterken of vernieuwen?
- urgentie?

Kijkje in lokale praktijk

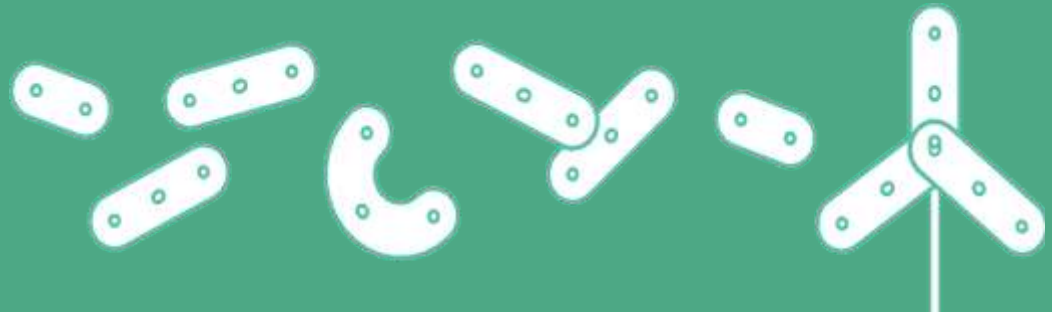

Democratic Challenge

BZK/VNG: 2015-2018

- experimenteren
- leren
- kennisontwikkeling
- verspreiding

Menukaart voor nieuwe lokale bestuur

Experimenteren en leren

Experimenteren

Leren en
kennisontwikkeling

Borgen en
verspreiden

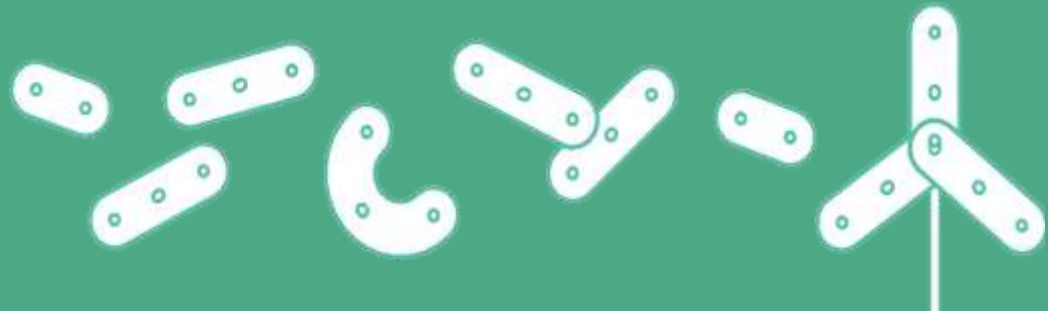
Fase
1

Fase
2

Fase
3

2015

2018

Experimenteren

- 116 actieve experimenten
- Rijp en groen door elkaar
- Wijdverspreid
- Gemeente en bewoners

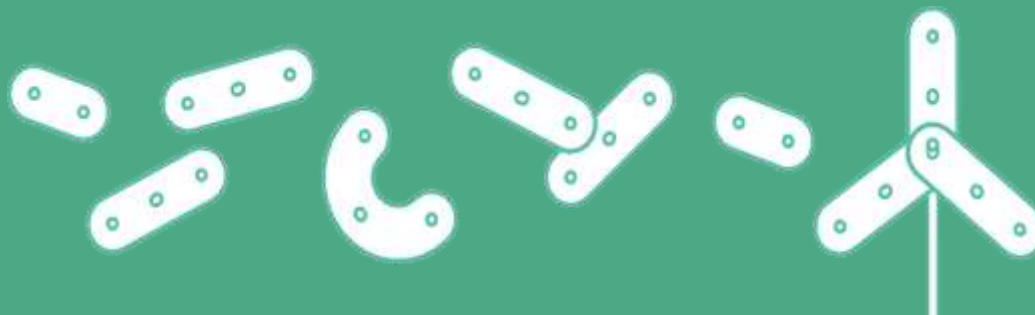

Coöperatieve Wijkraad Groningen

Representatief &
Participatief

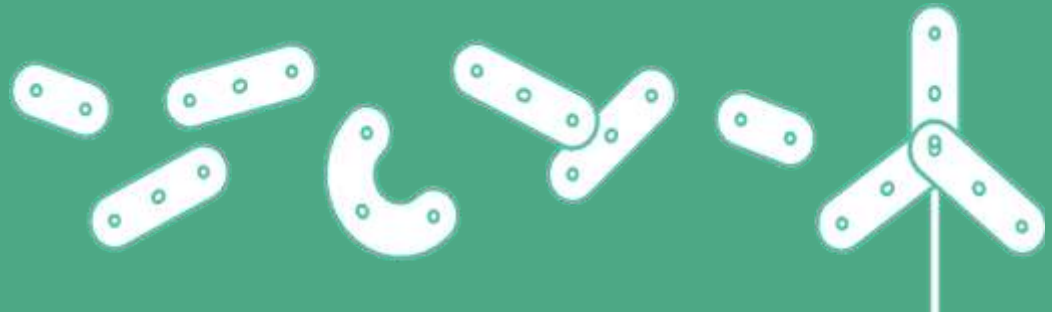
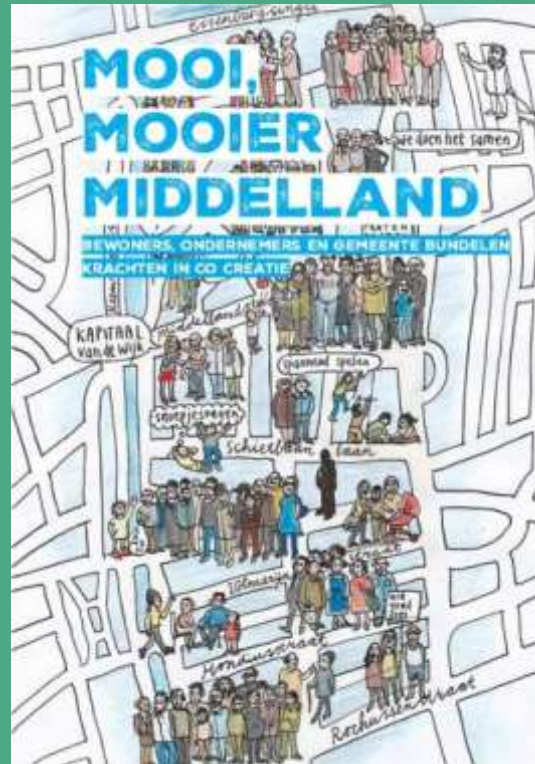
Loting &
Vertegenwoordiging

Mooi, mooier Middelland Rotterdam

Dorps- en wijkdemocratie

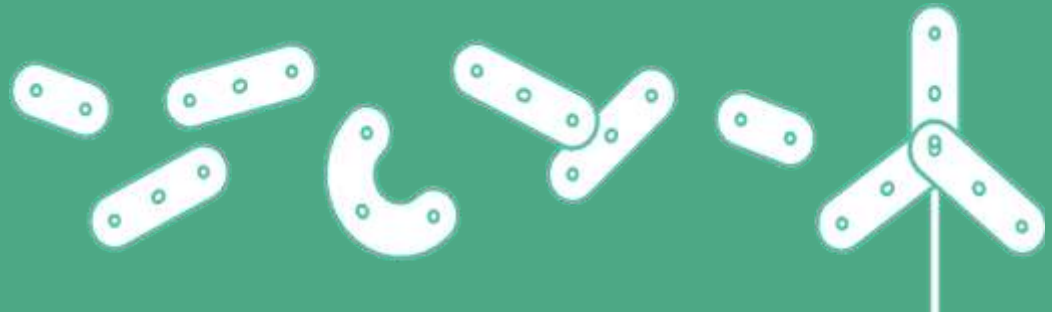

Breda Begroot

Burgerbegroting

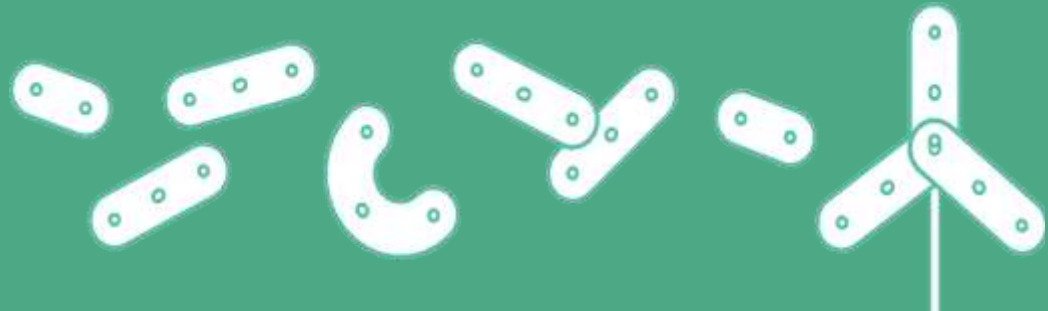
Zeggenschap

Havenlab Heemstede

Gemeenteraad &
Zeggenschap

ARGU, Hollandse Kroon

E-democratie

VRAAGSTUK

Wat is het probleem dat moet worden opgelost?

IDEE

Welke oplossing bestaat er voor het probleem?

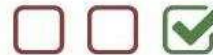
ARGUMENTEN

Wat zijn de voor- en nadelen van het idee?

STEMMEN

Ben jij voor, tegen of geen van beiden?

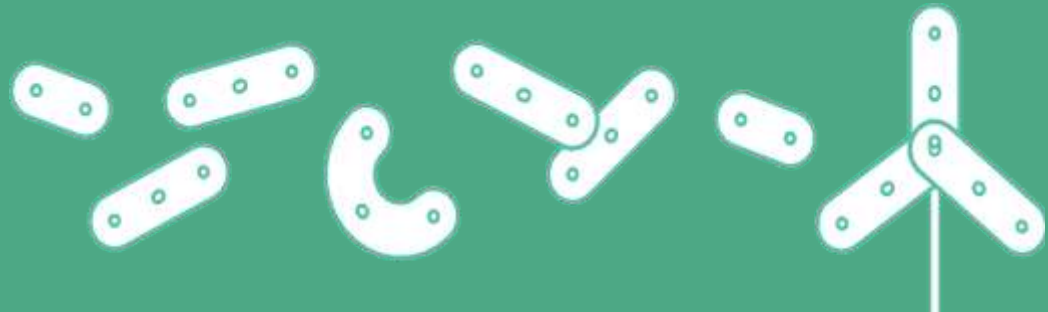
PARTIJEN

Wat vinden politieke partijen van het idee?

BESLISSING

Wat wordt er gedaan met het idee?

Z-Battle Zeist

Veranderprocessen

Inclusie?

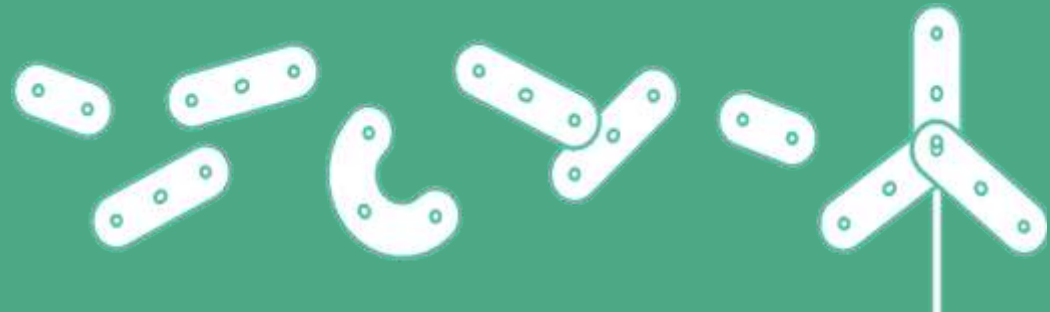
81 ideeën voor de Z-battle!

Wiel vinden voor bewegende fietsen

Voel speels voor festivals en andere evenementen

Inwoners hebben ideeën aangemeld in **de categorieën:**

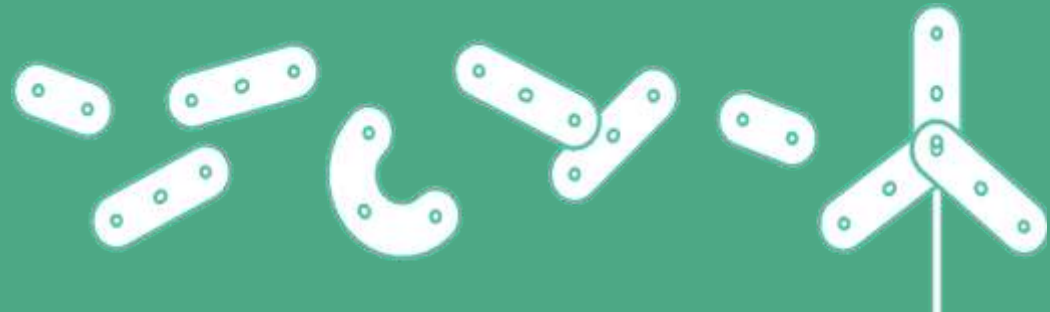
SPORT	POLITIEK	KUNST EN CULTUUR	OPENSABE RUIMTE
RECREATIE	DUURZAAMHEID	SOCIAAL	OVERIG

DOE 040, Eindhoven

Democratische vaardigheden

Democratic Challenge - menukaart

Veranderprocessen & overheidsparticipatie

EHBOverheidsparticipatie | okt. '16
Toolbox organisatieverandering | jul. '17
Dashboard overheidsparticipatie | jul. '17
Democratisch professionalisme | feb. '18

Gemeenteraad & zeggenschap

Opties voor radicale vernieuwing | okt. '16
Draaiboek "Verschillige raad" | jun. '17
Practices verdeling zeggenschap | jul. '17
Practices vernieuwing politieke partijen | jul. '17

Burgerdemocratie

Essay zelfmandatering burger | okt. '16
Woordenboek democratisch initiatief | jul. '17
Toolbox dorps- en wijkdemocratie | nov. '17

Democratisch begroten

Eerste ervaring in Nederland | okt. '16
Burgerbegroting in Geffen | apr. '17
DUMMY Wijkboekhouding | apr. '17
Handreiking burgerbegroting | mei. '17

Inclusieve democratie

Publicatie non-usual suspects | jul. '17
Publicatie afzijdige burgers | jul. '17

Checks & balances

Essay burgerjournalistiek | okt. '16
Toolbox checks & balances | jul. '17
Best practices burgerjournalistiek | nov. '17

Loting & vertegenwoordiging

Toolbox loting & vertegenwoordiging | jun. '17

Democratische vaardigheden

Revitalisering democratische cultuur | okt. '16

Democratische kwaliteit

Democratisch kompas / democratische bril | nov. '17
Zelfscan democratische gemeente(raad) | nov. '17
Democratische transitie | jan. '18
Product van testlabs lokale democratie | feb. '18

Omgevingswet

Handreiking Omgevingswet & participatie | nov. '17

E-democratie

Best practices e-democratie | nov. '17

Ontwerpwedstrijd Rijdende tentoonstelling | nov. '17

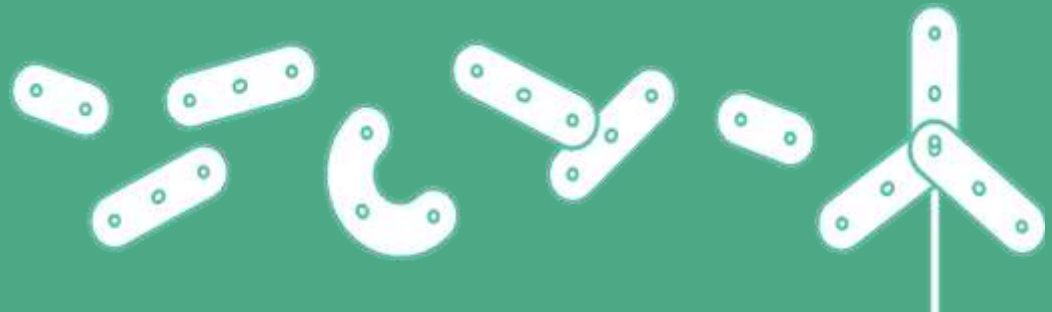
Factsheets 'Beproof de formule' van 10 lokale vernieuwingen

Kijk voor meer informatie over de Democratic Challenge en deze producten op: www.democraticchallenge.nl

DC-lesse

- Het bruist: zoektocht naar nieuwe vormen
- Meervoudig: veel meer dan politiek, ook 'gemeenschapsdemocratie'
- Maatwerk en meerschallig: welke democratie past bij jouw straat, wijk, gemeente, regio?
- Democratische kwaliteit/kompas/foto: democratische kernwaarden

Democratische waarden

Checks & balances

Op welke manier is tegenspraak georganiseerd binnen de gemeente?

Transparantie

Hoeveel mensen hebben inzicht in lokale bestedingen?

Inclusie

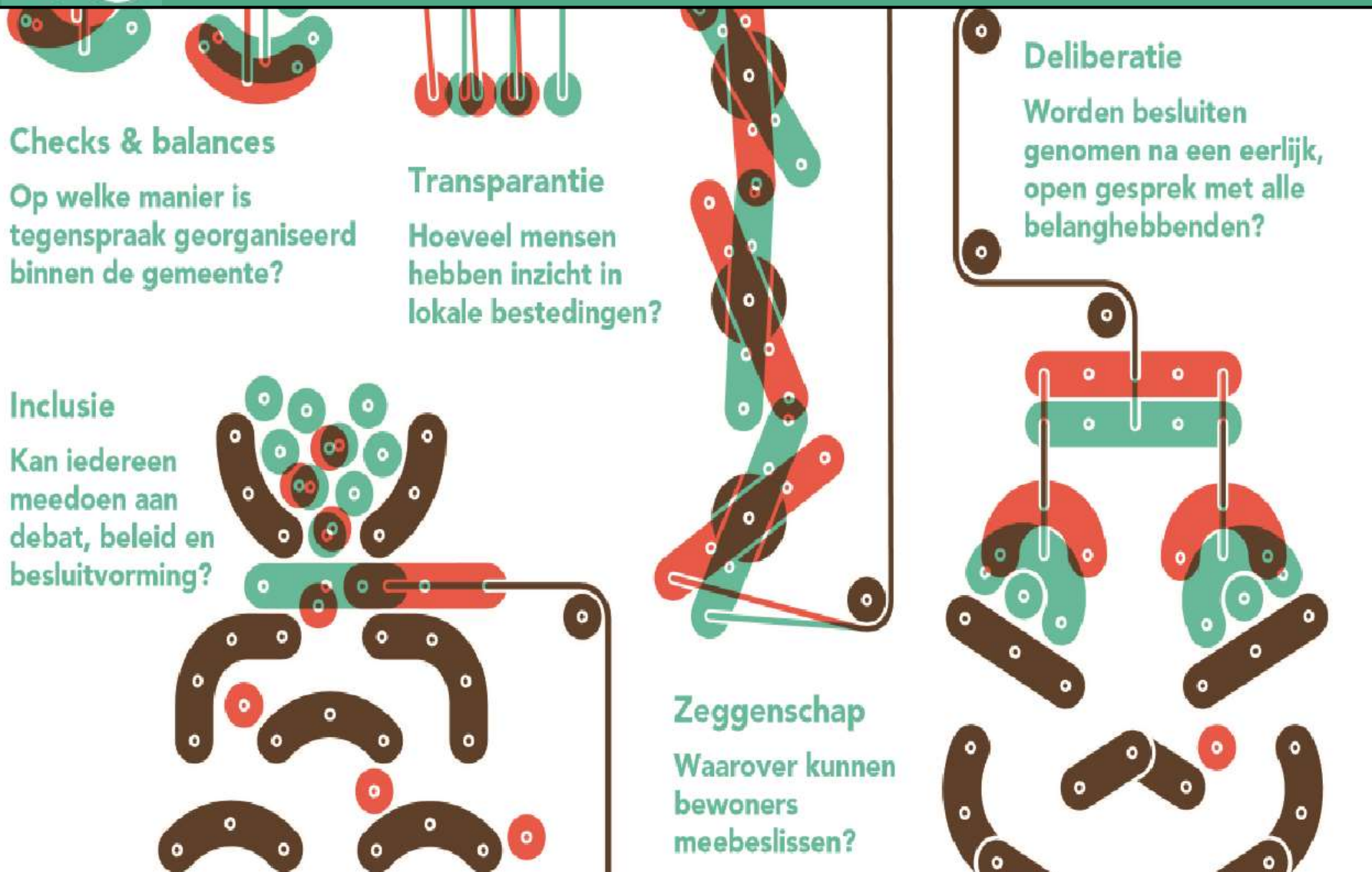
Kan iedereen meedoen aan debat, beleid en besluitvorming?

Zeggenschap

Waarover kunnen bewoners meebeslissen?

Deliberatie

Worden besluiten genomen na een eerlijk, open gesprek met alle belanghebbenden?

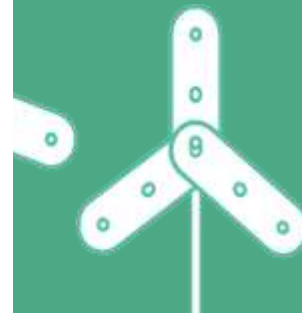

HOE DEMOCRATISCH BEN IK?

Geef jezelf een cijfer van 1 (zeer laag/slecht) tot en met 5 (zeer hoog/goed).

- DELIBERATIE** Ik ga voor een open gesprek, liefst een publiek debat met alle belanghebbenden, waarbij ik mijn eigen aannames ter discussie kan stellen.
- ZEGGENSCHAP** Ik probeer zeggenschap zoveel mogelijk te delen met belanghebbende partijen, bijvoorbeeld door bewoners meer invloed te geven op hun dorp, wijk of een beleidsterrein.
- INCLUSIE** Ik ga bewust op zoek naar de stem van de minderheid, hoe klein ook. Ik besteed aandacht aan het betrekken van de zwijgende en boze burgers.
- TRANSPARANTIE** Ik zorg ervoor dat mijn overwegingen, besluiten en activiteiten zichtbaar en toegankelijk zijn voor iedereen, bijvoorbeeld via een eigen site, blog of actief twitteraccount.
- CHECKS EN BALANCES** Ik zorg ervoor dat er ruimte is voor tegengeluid, zoals kritische bewoners, sites, pers of instanties als een rekenkamer en ombudsman.
- TEL JE SCORE OP**

Scoor op een schaal van 1 tot 5

Mijn gemeente ...

investeert in goede deliberatie: besluiten worden genomen na een open gesprek met alle belanghebbenden.

organiseert checks & balances: geeft ruimte voor onafhankelijk vormen van tegenspraak, zoals burgeraudits, de lokale pers en een Rekenkamer.

is inclusief: zorgt dat iedereen zijn/haar stem kan laten horen in een besluitvormingsproces.

is responsief: luistert en communiceert duidelijk over wat er met alle signalen wordt gedaan.

deelt zeggenschap: organiseert dat bewoners (gedeelde) zeggenschap hebben over hun dorp, wijk of een beleidsterrein.

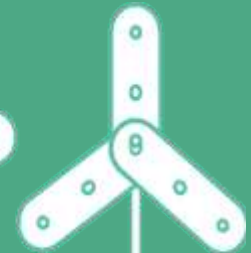
is transparant: heeft een transparante begroting met helderheid over bestedingen en besluiten op dorps- en/of wijkniveau.

investeert in democratisch burgerschap: democratisch professionalisme van ambtenaren en democratische vaardigheden van bewoners.

is democratisch vernieuwend: is aantoonbaar structureel bezig met lokale democratievernieuwing.

Tel de scores op!

Jouw gemeente krijgt een ... voor lokale democratie

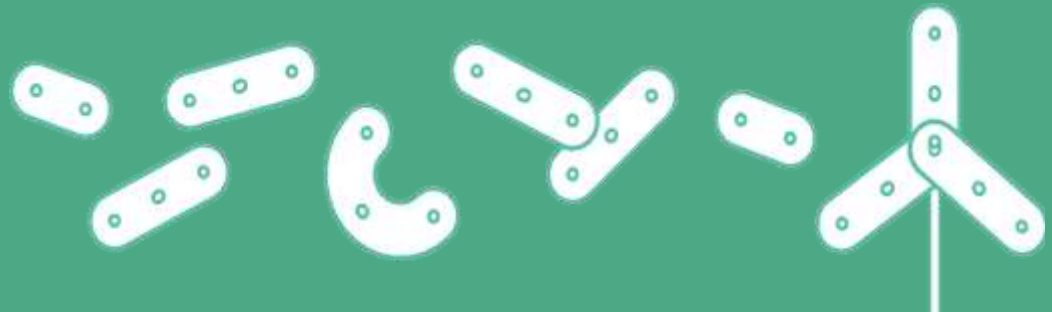

Rol vd Raad

kruispunt lokale democratie

- politiek/arena én demo/assemblee
- 3 functies - wat moet/kan je zelf?
- maatwerk – welke gemeenteraad past bij deze gemeente?
- vele rollen en stijlen – wat is jouw stijl?

Rol vd Raad

Zoektocht: Raad in spagaat

Raad Openbaar Bestuur – 15.9 uur

1. Volksvertegenwoordiger
2. Voorkom overmatige politisering
3. Zorg voor democratische kwaliteit van besluitvormingsproces

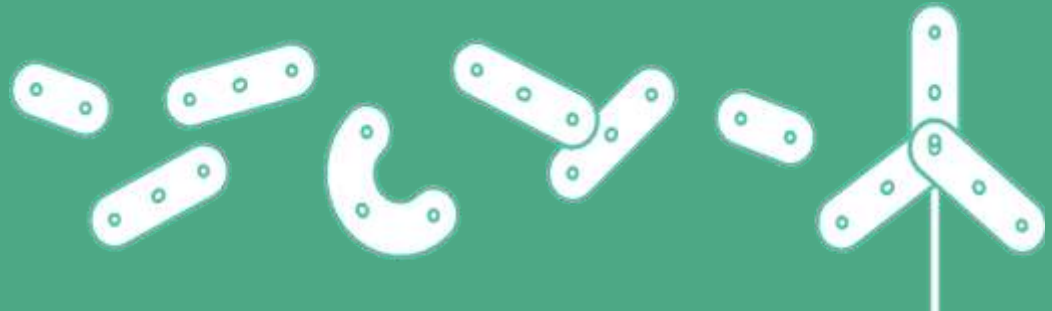

Van challenge naar change

Uitdagingen

- van experiment naar veranderproces
- van procesverbetering naar herontwerp?
- van vernieuwing lokale democratie naar democratische vernieuwing domeinen
- van aanvulling naar verbinding R&P

380 x een Lokaal Democratie Akkoord!

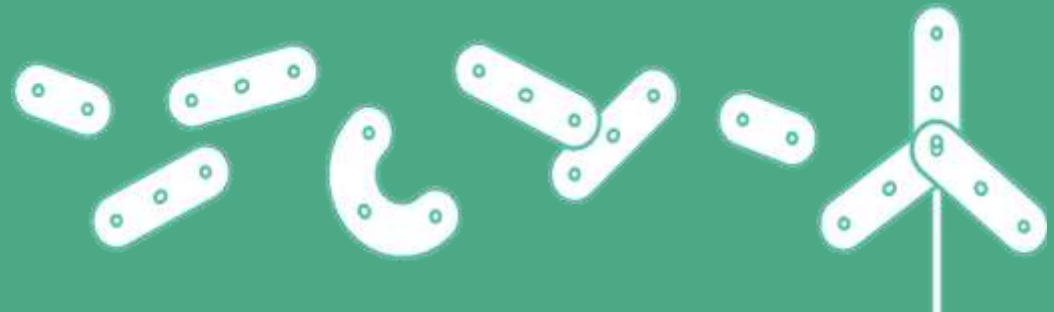

Basis

- waarden
- vaardigheden
- professionalisering
- vakmanschap

Basis = investeren in mensen

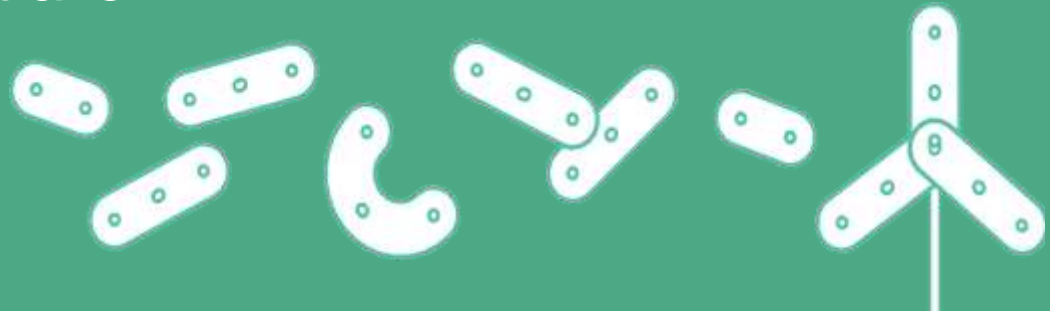

Bouwsteen 1

Inclusieve democratie

- iedereen heeft een stem (1% regel)
- non-usual suspects
- in gesprek vanuit belang en interesse (deep democracy)
- nieuwe tools/werkwijzen

Doen we het voor/met alle bewoners?

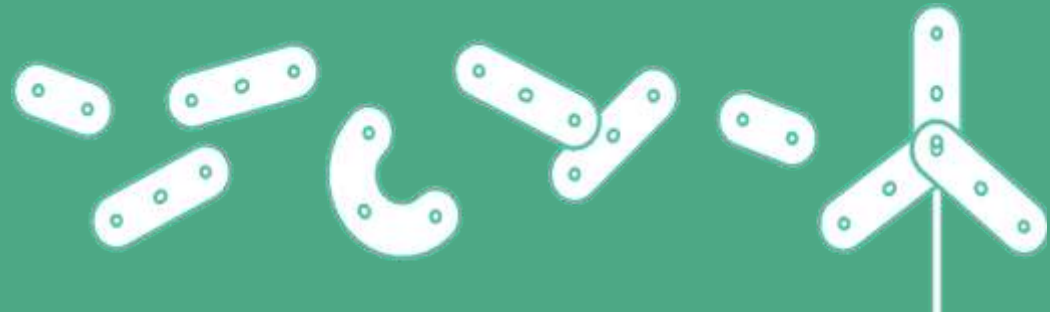

Bouwsteen 2

Gedeelde zeggenschap

- eigenaarschap
- dorps- en
wijkbudgetten
- RtC en burgerrechten
- democratisch begroten
- standpuntstemmen

Bouwsteen 3

Gemeenschaps- democratie

- coöperatieve samenleving
- democratisch burgerschap
- dorps-wijkdemocratie
- democratisch gehalte initiatief

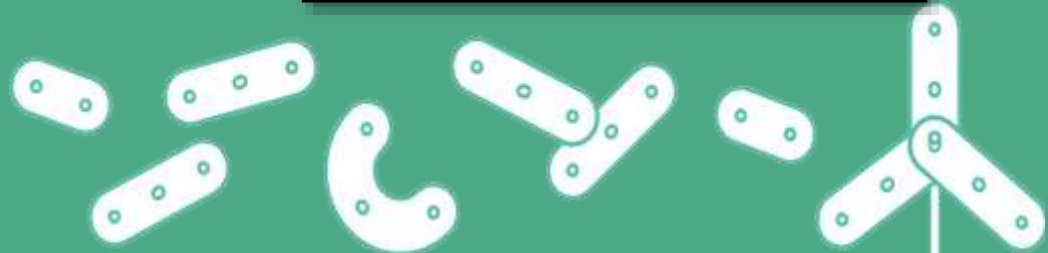

Bouwsteen 4

Checks & Balances

- waakhond
- open democratie
- (burger)journalistiek
- controle: rekenkamer, auditcommissie
- nieuwe vormen: burgeraudits ed.

Wie bewaakt de kwaliteit van lokale democratie?

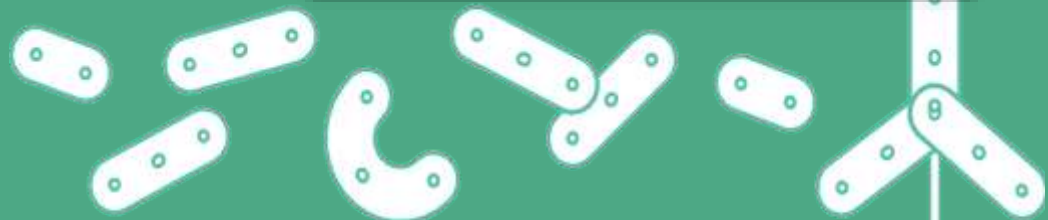

Bouwsteen 5

Nieuwe politiek

- roloverwarring en functie-invulling
- Minder politiek, meer democratie..?
- partijpolitieke vernieuwing
- vergader/werkvormen

Representatieve
democratie 3.0?

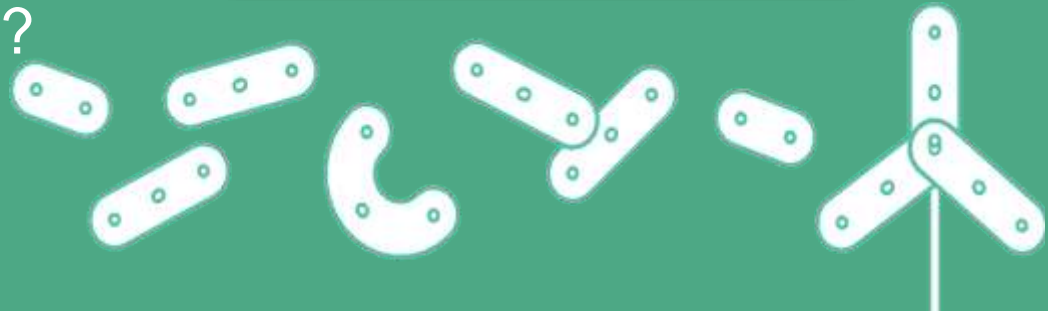

Bouwsteen 6

Democratie in het gemeentehuis

- intern samenspel, driehoek
- veranderprocessen en overheidsparticipatie
- democratisch vakmanschap

Gemeentehuis door democratische bril?

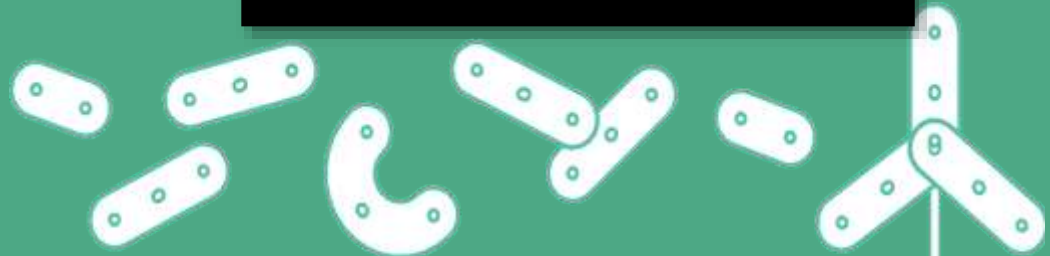

Bouwsteen 7

Maatschappelijke democratie

- zeggenschap in zorg, wonen, onderwijs
- democratische vernieuwing sociaal en fysiek domein
- Omgevingswet

Naar een integrale democratie-agenda?

Bouwsteen 8

Maatwerk: van straat tot regio

- dorps/wijkdemocratie
- kerndemocratie na herindelingen
- regiodemocratie
- straatreferendum Rotterdam

Schaal vraagstuk bepaalt democratisch proces

Dit zijn de bouwstenen. Vul bij elke stelling jouw cijfer in.

mijn score:

1 Inclusieve democratie

Het nieuwe gemeentebestuur moet beter luisteren naar bewoners die hun stem nog niet laten horen.

2 Gedeelde zeggenschap

De nieuwe gemeenteraad deelt meer zeggenschap met bewoners.

3 Een lokale democratische samenleving

Het nieuwe gemeentebestuur moet meer investeren in en ruimte geven aan de ontwikkeling van een democratische lokale samenleving.

4 Checks & Balances

Gemeentes moeten inwoners beter betrekken bij het controleren van beleid

5 Nieuwe politiek

Vernieuwing van gemeenteraadswerk en partijpolitiek moet hoog op de lokale democratie agenda

6 Democratie in het gemeentehuis

De gemeente moet investeren in democratisch professionalisme en processen binnen het gemeentehuis.

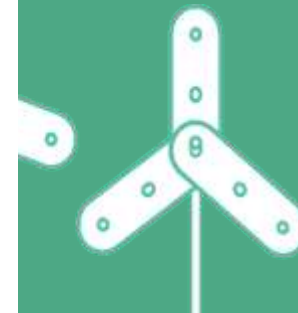
7 Maatschappelijke democratie

In het nieuwe collegeprogramma moet democratische vernieuwing nadrukkelijk worden verbonden aan de maatschappelijke opgaven in sociaal en fysiek domein

8 Maatwerk: van straat tot regio

De gemeente moet meer inzetten op maatwerk: investeren in vormen van dorps-/kern-, wijk- en regiodemocratie

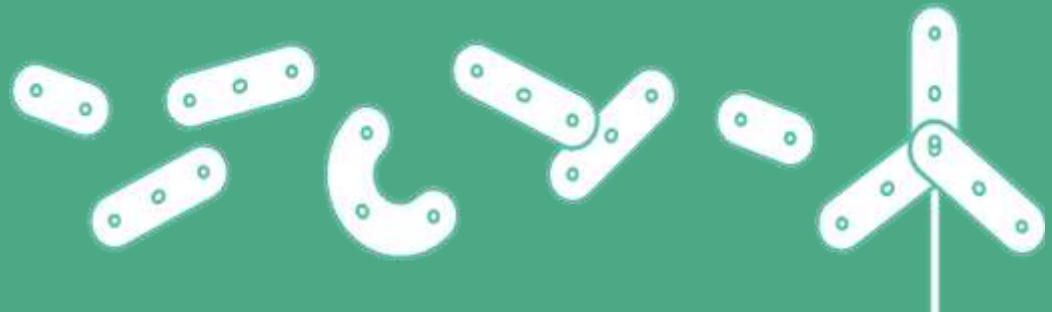

Lokaal Democratie Akkoord

Proces komend jaar

- foto – kwaliteit democratische processen
- maatschappelijke agenda
- procesafspraken
- ‘portefeuillehouder’

Nog 2 maanden...

Lokaal Democratisch Akkoord

3 belangrijkste bouwstenen:

1

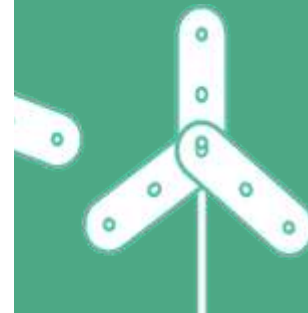
2

3

acties:

procesafspraken:

ondertekend door:

Meer:

www.democraticchallenge.nl

www.lokale-democratie.nl

www.democratischzakboekje.nl

www.ikverfrisdelokaledemocratie.nl

